

Egy kínos megnyilatkozásról

Eörsi István ismét felháborodott a Szabad Demokraták Szövetségének helyzetén (Egy kínos interjúról, február 16.), amelyről, talán mert tagja, roppant kevés információval rendelkezik. Oldana valamelyest a helyzetet, és az SZDSZ kongresszusán sem tapsolták volna ki, ha pontosan tudná, miről beszél, mielőtt felszólal; ha pedig morálisan felindult cikket készül írni a Népszabadságba a Demszky-csapat aljas törtétezéséről, előtte esetleg olvashatná bírálata tárgyát. Nem így történt. „Micsoda kínos megnyilatkozás!” – minősíti **Eörsi** a lap Bóhm András ügyvivővel készült interjút (Kéri J. Tibor-Pogonyi Lajos: Az SZDSZ befolyásra törekszik – interjú Bóhm Andrásal, február 7.). A minősítés azonban, sajna, órá hull vissza.

A Demszky-stábnal **Eörsinek** két lényeges baja van (azon túl, hogy szerinte aggasztó belső diktatúrát szervez): a párt első embere túl ideologikus, második embere pedig nem eléggé az. Gondolom, ezt nevezné Lukács dialektikának, a Monthly Python-csapat pedig viccesnek. Holott csak kínos. Mert ha már az ember ír, ügyeljen arra, hogy ne legyen benne ilyen: (Demszky) „nem szabadította meg magát az ideológiai gondolkodás terhéértől. Ő még taktikai döntéseit is ideológiai mázban találja fel.” Másrészt: (Bóhm) „elkerüli a törleszkedéssel járó pozitívumokat, mert számára még a törleszkedés is túlzottan ideologikus tevékenység.” Mindkét, homlokegyenest ellenkező állítás ugyanannak a gonosz, elvtelen, neopragmatikus irányvonalnak a kemény kritikája. Az első Demszky politikai helymeghatározása, a másodikra Bóhm túlzott taktikázása a bizonyíték a Morális Ítélszék **Eörsi István** vezette tanácsa előtt. **Eörsi** kifogásolja Demszky elvi szempontjait, aki az élet minden kérdését elvi-ideológiai szűrőn át nézi – megjegyzem: helyesen teszi, nagyon is fontos dolog elvekben hinni. A baj akkor kezdődik, amikor az ideológia a gyakorlat kárára győz.

Van azonban az írásnak egy még kínosabb vetülete: az, hogy szelektív olvasás előzte meg.

Eörsi azon van felháborodva, hogy a lap kérdésére, miszerint 2002-ben „melyik párt jöhet szóba az SZDSZ partnereként?”, Bóhm azt válaszolja: „Ezt a kérdést megint a választások döntenek el.” Az **Eörsi** fejében kattogó Központi Nyilatkozatátértelmező Rendszer pedig már köpi is a mondat egyedüli helyes interpretációját: „Magyarán: ahhoz csatlakozunk, akihez lehet, vagy aki többet ígér nekünk.” A gond csak az, hogy ez az értelmezés semmilyen módon nem következik a Bóhm-interjúból (amely, ha jól értem, nem az SZDSZ ideológiai pozicionálásáról, hanem stratégiai elképzeléseiről szólt). Nem is csoda: az író átugrott egy-két kulcsmondatot. Bóhm elmondja, hogy nem a parlamentbe kerülő SZDSZ-képviselők számát tartja elsődleges szempontnak, hanem azt, „hogy a megszerzett mandátumok mire lesznek elegendőek az akkori politikai erőterben”. Egy évvel a választás előtt ez egyrészt igen reális meglátás egy 6-7 százalékos párt vezetője részéről, másrészt Bóhm kifejezetten hangsúlyozza: „Az a párt lehet partner, amely... hajlandó elfogadni programunk nélkülözhetetlen részeit. (...) Bármilyen feltételek mellett az SZDSZ nem megy be a kormányba.” Ami ugye rögtön más dolog, mint az, hogy ahhoz csatlakozunk, aki többet ígér.

Eörsi István és szekértáborra természetesen mást akar hallani. Ezt: „Mi, szabad demokraták, most és mindörökké elkötelezzük magunkat a Magyar Szocialista Párttal kötendő több évtizedes együttműködés mellett. Tesszük ezt annak ellenére, hogy mi is húzzuk a szánkát az MSZP megannyi lenyúlása, elvtársi vircaftija láttán. Ámde mégiscsak természetes partnereink ők, akikkel megkeressük és meg is találjuk a felvilágosodásban rejlő közös gyökereinket. Az MSZP a kisebbik rossz (egy marginális szárnya például el is fogad minket), a Fidesz ugyanis aláássa a demokráciát, urambátyámot csinál a gazdaságban, noch dazu visszahozza a Horthy-rendszert, a teokráciát, a fasizmust.” Innentől folytatni lehetne az **Eörsi** által is beidézett obligát Fidesz-búnlatjstrommal, amelynek a felét időnként valóban élesen szóvá kell tenni, másik felét meg szükségtelen felturbózni. (Valótlant pedig egyáltalán nem kéne állítani: **Eörsi** szerint a Fidesz „az ügyészséget és a rendőrséget kézzileg vezérli”, ami nem igaz, ügyészségügyben a kormány meghátrált. A rendőrség pedig konkrétan több cigányverést tartott az MSZP-SZDSZ-érában, mint ma, de hogy ne essék félreértés, ezt nem tartom Pintér Sándor személyes érdemének.)

Nem hiszem, hogy a liberális párt potenciális választói számára vonzó perspektíva lenne egy ilyenfajta kinyilatkozás, bár kétségkívül lefedné az említett szekértábor mély mentálhigiénés igényét. **Eörsivel** és néhány baloldali barátjával az a baj, hogy nem kritizálják a Fideszt (ami nagyon is fontos dolog), hanem gyűlölködnek, és zsigerből mindent elvetnek, ami nem szoclib. Ezért van az, hogy a nem is különösebben MSZP-barát **Eörsi** illet ír: „A szocialisták – néhány kellemetlen kivételtől eltekintve – modern országok akarnak a modern Európába kormányozni.” Melyik MSZP? Az olajügyes/szokais-tocsikos/Nádor Rt.-s MSZP? Amelyik most, hogy jobb a gazdaság, több pénzt osztogatna a jónépnek, mint a Fidesz? Hogy a Györgynek végre jól járjanak? Vagy talán Jánosi György választmányi elnök is csak „kellemetlen kivétel”, aki a Hetek című lapban kifejtette: „Demszky Gábor versenyt fut Csurka Istvánnal a szélsőséges radikális szavazatok begyűjtéséért”? Bár ezt talán **Eörsi** is aláírja.

Az SZDSZ viszont nagyon is jól teszi, ha ön magát nem a két nagy antiliberalis párthoz képest határozza meg. Nem értem, milyen ideológiai vagy pragmatikus okból ne támogathatna egy 6-7 százalékos, öntudatosan piacbarát liberális párt jövőre vagy 2006-ban egy abszolút többséget nem szerzett MSZP-t vagy a Fideszt, ha, ahogy Bóhm mondta, el tudja vele fogadtatni programjának néhány kulcselemét. „Ich sehe, dass Du der Vergangenheit / Gehört in jeder Beziehung” („Látom, hogy a múlthoz tartozol / Minden vonatkozásban”, **Eörsi István** fordítása) – mondaná ma Heine **Eörsi Istvánról**. És tényleg. **Eörsi** antiliberalis baloldali attitűdje minden tekintetben a múlté. A jövő pedig ott hever valahol az individualizmus és a liberalizmus kereszteződésében, a második kanyar után jobbra.

Seres László
újságíró